

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić

Broj iz evidencije postupaka javnih nabavki: 111/21

Redni broj iz Plana javnih nabavki: 525

Mjesto i datum: Nikšić, 30.12.2021. godine

Na osnovu člana 93 stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG“, br. 074/19)
Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić objavljuje

**TENDERSKU DOKUMENTACIJU
ZA OTVORENI POSTUPAK JAVNE NABAVKE**

**Usluge osiguranja imovine i
osiguranja odgovornosti iz djelatnosti EPCG AD Nikšić na period od 12 mjeseci**

Predmet nabavke se nabavlja:

kao cjelina

1. POZIV ZA NADMETANJE¹

1. Podaci o naručiocu;
2. Podaci o postupku i predmetu javne nabavke:
 - 2.1. Vrsta postupka,
 - 2.2. Predmet javne nabavke (vrsta predmeta, naziv i opis predmeta),
 - 2.3. Procijenjena vrijednost predmeta nabavke²,
 - 2.4. Način nabavke:
 - Cjelina, po partijama,
 - Zajednička nabavka,
 - Centralizovana nabavka,
 - 2.5. Posebni oblik nabavke:
 - Okvirni sporazum,
 - Dinamički sistem nabavki,
 - Elektronska aukcija,
 - Elektronski katalog,
 - 2.6. Uslovi za učešće u postupku javne nabavke i posebni osnovi za isključenje,
 - 2.7. Kriterijum za izbor najpovoljnije ponude,
 - 2.8. Način, mjesto i vrijeme podnošenja ponuda i otvaranja ponuda,
 - 2.9. Rok za donošenje odluke o izboru,
 - 2.10. Rok važenja ponude,
 - 2.11. Garancija ponude

2. TEHNIČKA SPECIFIKACIJA PREDMETA JAVNE NABAVKE³

1. Naziv i opis predmeta nabavke u cjelini, po partijama i stavkama sa bitnim karakteristikama
2. Zahtjevi u pogledu načina izvršavanja predmeta nabavke koji su od značaja za sačinjavanje ponude i izvršenje ugovora

3. Bitne napomene za sačinjavanje Finansijskog dijela ponude:

1. Finansijski dio ponude se sačinjava u odnosu na Tehničke karakteristike ili specifikacije predmeta javne nabavke koji su dati u **Prilogu I**

3. DODATNE INFORMACIJE O PREDMETU I POSTUPKU NABAVKE⁴

Procijenjena vrijednost predmeta nabavke:⁵

Procijenjena vrijednost predmeta nabavke bez zaključivanja okvirnog sporazuma:

kao cjeline je 1.160.000,00 €;

¹ Podatke iz tačke 1. Poziv za nadmetanje naručilac neposredno UNOSI na ESJN elektronskim putem;

² U slučaju podjele predmeta nabavke po partijama i zaključivanja okvirnog sporazuma, podaci o procijenjenoj vrijednosti dati su i u dodatnim informacijama;

³ Podatke iz tačke 2. Tehnička specifikacija predmeta javne nabavke naručilac neposredno UNOSI na ESJN elektronskim putem;

⁴ Djelove tenderske dokumentacije iz tačke 3. - 16. naručilac sačinjava u formi word/PDF dokumenta i objavljuje unošenjem (attachment) dokumenta na ESJN;

⁵ Procijenjena vrijednost se iskazuje bez PDV-a uključujući i sve troškove, nagrade i moguća obnavljanja ugovora na osnovu okvirnog sporazuma.

Objasnite razloge zašto predmet nabavke nije podijeljen na partije:⁶

Predmet nabavke predstavlja osiguranje kao vrstu usluga, te stoga predmet nabavke nije podijeljen na partije.

ZAKLJUČIVANJE OKVIRNOG SPORAZUMA⁷

Zaključite se okvirni sporazum:

- ne
 da

PODACI O NARUČIOCIMA KOJI ZAKLJUČUJU ZAJEDNIČKU NABAVKU

Nije primjenjivo.

PODACI O NARUČIOCIMA KOJI SU UKLJUČENI U CENTRALIZOVANU NABAVKU

Nije primjenjivo.

NAČIN SPROVOĐENJA ELEKTRONSKE AUKCIJE

Nije primjenjivo.

ELEKTRONSKI KATALOG

Nije primjenjivo.

PONUĐA SA VARIJANTAMA

Mogućnost podnošenja ponude sa varijantama

- Varijante ponude nijesu dozvoljene i neće biti razmatrane.
 Varijante ponude su dozvoljene.

REZERVISANA NABAVKA

- Da
 Ne

4. NAČIN UTVRĐIVANJA EKIVALENTNOSTI

Nije primjenjivo.

⁶ Ukoliko je predmet nabavke podijeljen na partije ovaj dio brisati

⁷ Ukoliko se ne predviđa zaključivanje okvirnog sporazuma cijelu sekciju brisati iz tenderske dokumentacije

5. OSNOVI ZA OBAVEZNO ISKLJUČENJE IZ POSTUPKA JAVNE NABAVKE

Privredni subjekat će se isključiti iz postupka javne nabavke, ako:

- 1) postoji sukob interesa iz člana 41 stav 1 tačka 2 alineja 1 i 2 ili člana 42 Zakona o javnim nabavkama,
- 2) ne ispunjava obavezne uslove i uslove sposobnosti privrednog subjekta predviđene tenderskom dokumentacijom,
- 3) postoji drugi razlog predviđen ovim zakonom.

6. SREDSTVA FINANSIJSKOG OBEZBJEĐENJA UGOVORA O JAVNOJ NABAVCI

Ponuđač čija ponuda bude izabrana kao najpovoljnija je dužan da uz potpisan ugovor o javnoj nabavci dostavi naručiocu:

- garanciju za dobro izvršenje ugovora za slučaj povrede ugovorenih obaveza u iznosu od 10 % od vrijednosti ugovora.

7. METODOLOGIJA VREDNOVANJA PONUDA

Naručilac će u postupku javne nabavki izabrati ekonomski najpovoljniju ponudu, primjenom pristupa isplativosti, po osnovu kriterijuma:

- odnos cijene i kvaliteta

1. Ponude po podkriterijumu cijena vrednovaće se na sljedeći način:

Maksimalan broj bodova po ovom podkriterijumu je **90**

Broj bodova po podkriterijumu cijena određuje se po formuli:

$$C = (C_{\min}/C_p) \times 90$$

gdje je:

- C – broj bodova za ponuđenu cijenu,
- C_{\min} – najniža ponuđena cijena,
- C_p – ponuđena cijena,
- 90 – maksimalni broj bodova po ovom podkriterijumu.

Ako je ponuđena cijena 0,00 EUR-a, prilikom vrednovanja te cijene po podkriterijumu cijena uzima se da je ponuđena cijena 0,01 EUR.

2. Ponude po podkriterijum kvalitet vrednovaće se na sljedeći način:

Maksimalan broj bodova po ovom podkriterijumu je **10**

Ponude se vrednuju po osnovu parametra kvalitet na osnovu podatka o roku za isplatu štete koji je sadžan u Izjavi o roku za isplatu štete koja se dostavlja u ponudi.

Rok za isplatu štete je najviše 14 dana i počinje teći od dana dostavljanja kompletne dokumentacije za naknadu štete Osiguravaču.

Ukupan broj bodova se određuje po sljedećoj formuli:

$$\text{Broj bodova (K}_p\text{)} = \frac{\text{minimalno ponuđeni rok za isplatu štete}}{\text{ponuđeni rok za isplatu štete}} \times 10 \text{ bodova}$$

8. JEZIK PONUDE

Ponuda se sačinjava na:

crnogorski jezik i drugi jezik koji je u službenoj upotrebi u Crnoj Gori, u skladu sa Ustavom i zakonom.

9. NAČIN, MJESTO I VRIJEME PODNOŠENJA PONUDA I OTVARANJA PONUDA

Ponude se podnose preko ESJN-a zaključno sa danom 31.01.2022. godine do 10 sati.

Otvaranje ponuda održaće se dana 31.01.2022. godine u 10 sati.

Dio ponude koje se ne dostavlja preko ESJN-a, a odnosi se na Garanciju ponude dostavlja se:

- neposrednim podnošenjem na arhivi naručioca na adresi Ul. Vuka Karadžića broj 2, Nikšić;
- preporučenom pošiljkom sa povratnicom na adresi Ul. Vuka Karadžića broj 2, Nikšić, s tim što Garancija ponude mora biti uručena od strane poštanskog operatora najkasnije do roka određenog za podnošenje ponude,

radnim danima od 8 do 16 sati, zaključno sa danom 31.01.2022. godine. godine do 10 sati.

Garancija ponude se dostavlja u zapečaćenoj koverti na kojoj je potrebno navesti broj tenderske dokumentacije i „Ne otvaraj prije javnog otvaranja“.

Javno otvaranje dijela ponude koji se ne dostavlja preko ESJN-a održaće se dana 31.01.2022. godine godine u 10 sati, u prostorijama Elektroprivrede Crne Gore AD, Upravna zgrada, kancelarija broj 10, prizemlje, na adresi Ul. Vuka Karadžića broj 2, Nikšić

10. USLOVI ZA AKTIVIRANJE GARANCIJE PONUDE⁸

Garancija ponude će se aktivirati ako ponuđač:

- 1) odustane od ponude u roku važenja ponude;
- 2) ne dostavi zahtijevane dokaze prije potpisivanja ugovora;
- 3) odbije da potpiše ugovor o javnoj nabavci; ili
- 4) u izjavi privrednog subjekta navede netačne činjenice o ispunjenosti uslova iz člana 111 stav 4 Zakona o javnim nabavkama.

⁸ Ukoliko je predviđeno zaključivanje okvirnog sporazuma, garancija ponude se dostavlja na iznos procijenjene vrijednosti predmeta javne nabavke za vrijeme trajanja okvirnog sporazuma

11. TAJNOST PODATAKA

Tenderska dokumentacija sadrži tajne podatke

ne

da

12. UPUTSTVO ZA SAČINJAVANJE PONUDE

Ponude se sačinjava u ESJN u skladu sa tenderskom dokumentacijom i važećim Pravilnikom o sadržaju ponude i uputstvu za sačinjavanje i podnošenje ponude.

Ispunjenost uslova za učešće u postupku javne nabavke dokazuje se izjavom privrednog subjekta, koja se sačinjava na obrascu datom u Pravilniku o obrascu izjave privrednog subjekta.

Ponuđač je dužan da tačno i nedvosmisleno popuni Izjavu privrednog subjekta u skladu sa zahtjevima iz tenderske dokumentacije.

13. NAČIN ZAKLJUČIVANJA I IZMJENE UGOVORA O JAVNOJ NABAVCI

Naručilac zaključuje ugovor o javnoj nabavci u pisanom obliku sa ponuđačem čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, nakon izvršnosti odluke o izboru najpovoljnije ponude.

Ugovor o javnoj nabavci mora da bude u skladu sa uslovima utvrđenim tenderskom dokumentacijom, izabranom ponudom i odlukom o izboru najpovoljnije ponude, osim u pogledu iskazivanja premije na osiguranje.

Ugovor između naručioca i ponuđača čija je ponuda izabrana kao najpovoljnija, pored uslova koji su propisani ovom tenderskom dokumentacijom, će sadržati i sljedeće:⁹

Početak primjene Ugovora, izdavanje polisa, rješavanje odštetnih zahtjeva

Ugovor će se primjenjivati od prvog dana u mjesecu koji slijedi mjesecu u kome je Odluka o izboru najpovoljnije ponude postala pravosnažna.

Osiguravač će za usluge koje su predmet javne nabavke ispostaviti Naručiocu:

- Polisu za osiguranje imovine EPCG AD NIKŠIĆ, potpisanu od strane ovlaštenog lica I ovjerenu pečatom Osiguravača;
- Polisu za osiguranje opšte odgovornosti - odgovornosti iz djelatnosti EPCG AD NIKŠIĆ, potpisanu od strane ovlaštenog lica I ovjerenu pečatom Osiguravača.

Polise se uručuju Naručiocu prilikom potpisivanja Ugovora.

Osiguravač će uz polisu osiguranja naručiocu uručiti i opšte i posebne uslove osiguranja koji se odnose na vrste osiguranja koje su predmet Ugovora. Za odredbe važećih uslova osiguranja Osiguravača, koje se razlikuju od definisanih uslova i opisa pokrića koje je propisao Naručilac u specifikaciji, Osiguravač ih podnošenjem ponude i sklapanjem Ugovora prihvata i obavezuje se da će definisane uslove i opise pokrića

⁹ U ovom dijelu moguće je i predvidjeti raskid ugovora, ugovorne kazne i ostale elemente ugovora

koje je propisao Naručilac u specifikaciji navesti u polisama osiguranja predmetnih vrsta osiguranja, a sve prema specifikaciji Naručioca.

Rješavanje odštetnih zahtjeva će se vršiti prema definisanim uslovima koje je propisao Naručilac tehničkom specifikacijom, Opštim i posebnim uslovima Osiguravača i pozitivnim zakonskim propisima Crne Gore.

Obaveze Osiguravača i Naručioca tokom realizacije Ugovora

Obaveze Osiguravača su da:

- usluge koje su predmet ovog Ugovora izvodi u skladu sa važećim zakonskim propisima, normativima i standardima za ovu vrstu posla;
- po nastanku osiguranog slučaja Naručiću pruži pravovremenu i efikasnu uslugu pri procjeni nastale štete;
- usluge pruža kvalifikovanom radnom snagom sa potrebnim iskustvom za ovu vrstu posla;
- rukovodi izvršenjem svih usluga;
- odmah, po zahtjevu ovlašćenog predstavnika Naručioca, pristupi otklanjanju uočenih nedostataka i propusta u obavljanju posla;
- nadoknadi svu štetu Naručiću, koja bude prouzrokovana nekim od osiguranih slučajeva.

Obaveza Naručioca je da uredno izmiruje obaveze prema Osiguravaču, saglasno uslovima iz Ugovora.

Raskid ugovora

Ugovor se može raskinuti sporazumno ili po zahtjevu jedne od ugovornih strana. Ako ugovorne strane sporazumno raskinu ovaj Ugovor, sporazumom o raskidu Ugovora utvrđuju se međusobna prava i obaveze koje proističu iz raskida ovog Ugovora.

U slučaju jednostranog raskida Ugovora, Ugovor će se raskinuti pisanim obavještenjem sa otkaznim rokom od 15 (petnaest) dana koje se dostavlja drugoj ugovornoj strani. U obavještenju mora biti naznačeno po kom osnovu se Ugovor raskida.

Ako ugovorne strane sporazumno raskinu Ugovor, sporazumom o raskidu ugovora utvrđuju se međusobna prava i obaveze koje proističu iz raskida Ugovora.

Naručilac će imati pravo da jednostrano raskine ovaj Ugovor u slučaju da Osiguravač ne bude izvršavao svoje obaveze u rokovima i na način predviđen ovim Ugovorom, uključujući a ne ograničavajući se na sljedeće:

- a) ukoliko Osiguravač obustavi pružanje usluga ili na neki drugi način jasno ispolji svoju namjeru da ne nastavi sa izvršavanjem svojih ugovornih obaveza;
- b) ukoliko Osiguravač ode u stečaj ili likvidaciju.

Osiguravač ima pravo da jednostrano raskine Ugovor ako Naručilac ne plaća Osiguravaču u rokovima i na način predviđen Ugovorom.

Nakon raskida Ugovora, Naručilac ima pravo da koristi dokumentaciju koju je izradio Osiguravač.

Nakon što obavještenje o raskidu Ugovora stupi na snagu, Naručilac ima pravo da:

- a. obavijesti Osiguravača o njegovim postojećim potraživanjima,

b. obustavi dalja plaćanja u korist Osiguravača sve dok se ne utvrde iznosi odštete u slučaju kašnjenja (ako ih je bilo), te svih drugih troškova kojima je Naručilac bio izložen, i/ili iznose svih gubitaka i štetu koju je Naručilac pretrpio, nakon uzimanja u obzir svih iznosa plativih Osiguravaču. Po pokriću svih navedenih gubitaka, štete i dodatnih troškova, Naručilac je dužan da eventualnu razliku isplati Osiguravaču.

Osoblje Osiguravača i tajnost podataka

Ukoliko Naručilac bude imao osnovan razlog za nezadovoljstvo radom bilo kojeg člana osoblja Osiguravača, u tom slučaju, Osiguravač će na osnovu pisanog zahtjeva Naručioca, u kome se navodi razlog, obezbijediti kao zamjenu lice sa stepenom školske spreme, zvanjem i iskustvom na nivou onih koji posjeduje lice čija se zamjena zahtijeva.

Osiguravač nema pravo da zahtijeva pokrivanje bilo kakvih dodatnih troškova koji proističu ili su u vezi sa takvom zamjenom osoblja.

Osiguravač i njegovo osoblje se obavezuje da u toku važenja Ugovora, kao i u roku od dvije godine po isteku ugovora, ne iznose bilo kakve službene ili povjerljive informacije u vezi Ugovora, poslova i aktivnosti Naručioca, bez prethodne pisane saglasnosti Naručioca.

Antikorupcijsko pravilo i rješavanje sporova

Ugovor o javnoj nabavci koji je zaključen uz kršenje antikorupcijskog pravila u skladu sa odredbama ZJN (Sl.list CG br. 74/19) ništav je.

Za sve što ne bude definisano Ugovorom primjenjivaće se odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Sve eventualne nesporazume koji nastanu u vezi Ugovora ugovorne strane će rješavati sporazumno, a sve sporove koji nastanu u vezi Ugovora rješavaće Privredni sud Crne Gore.

Zaključivanje Ugovora

Ugovor je pravno valjano zaključen i potpisan od ovlašćenih zakonskih zastupnika strana ugovora i biće sačinjen u 4 (četiri) istovjetna primjeraka, od kojih su po 2 (dva) primjerka za svaku od ugovornih strana.

14.ZAHTJEV ZA POJAŠNJENJE ILI IZMJENU I DOPUNU TENDERSKE DOKUMENTACIJE

Privredni subjekat može da predloži naručiocu da izmijeni i/ili dopuni tendersku dokumentaciju, u roku od osam dana od dana objavljivanja, odnosno dostavljanja tenderske dokumentacije u skladu sa članom 94 st. 4 i 5 Zakona o javnim nabavkama.

Privredni subjekat ima pravo da pisanim zahtjevom traži od naručioca pojašnjenje tenderske dokumentacije najkasnije deset dana prije isteka roka određenog za dostavljanje ponuda.

Zahtjev se podnosi isključivo putem ESJN-a.

15. IZJAVA NARUČIOCA O NEPOSTOJANJU SUKOBA INTERESA

Elektroprivreda Crne Gore AD Nikšić
Broj: 10-00-60192
Mjesto i datum: Nikšić, 28.12.2021. godine

U skladu sa članom 43 stav 1 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, br.74/19),

Izjavljujem

da u postupku javne nabavke redni broj 525 iz Plana javne nabavke 2021. godine za nabavku usluga - Usluge osiguranja imovine i osiguranja odgovornosti iz djelatnosti EPCG AD Nikšić na period od 12 mjeseci, nijesam u sukobu interesa u smislu člana 41 stav 1 tačka 1 Zakona o javnim nabavkama i da ne postoji ekonomski i drugi lični interes koji može uticati na moju nepristrasnost i nezavisnost u ovom postupku javne nabavke.

Ovlašćeno lice naručioca Nikola Rovčanin

Službenik za javne nabavke Radovan Radojević

Lice koje je učestvovalo u planiranju javne nabavke Marija Janjušević

Predsjedavajući Član komisije za sprovođenje postupka javne nabavke Mirjana Mrdović

Član komisije za sprovođenje postupka javne nabavke Andrija Lazović

Član komisije za sprovođenje postupka javne nabavke Milica Lješević

Član komisije za sprovođenje postupka javne nabavke Nina Nikolić

Član komisije za sprovođenje postupka javne nabavke Zorana Bakić

16. UPUTSTVO O PRAVNOM SREDSTVU

Privredni subjekat može da izjavi žalbu protiv ove tenderske dokumentacije Komisiji za zaštitu prava najkasnije deset dana prije dana koji je određen za otvaranje ponuda.

Žalba se izjavljuje preko naručioca neposredno putem ESJN-a. Žalba koja nije podnesena na naprijed predviđeni način biće odbijena kao nedozvoljena.

Podnosilac žalbe je dužan da uz žalbu priloži dokaz o uplati naknade za vođenje postupka u iznosu od 1% od procijenjene vrijednosti javne nabavke, a najviše 20.000,00 eura, na žiro račun Komisije za zaštitu prava broj 530-20240-15 kod NLB Montenegro banke A.D.

Ukoliko je predmet nabavke podijeljen po partijama, a žalba se odnosi samo na određenu/e partiju/e, naknada se plaća u iznosu 1% od procijenjene vrijednosti javne nabavke te/tih partije/a.

Instrukcije za plaćanje naknade za vođenje postupka od strane žalilaca iz inostranstva nalaze se na internet stranici Komisije za zaštitu prava nabavki <http://www.kontrola-nabavki.me/>“.

PRILOG I

TEHNIČKE KARAKTERISTIKE ILI SPECIFIKACIJA PREDMETA JAVNE NABAVKE

I. OSIGURANJE IMOVINE EPCG AD NIKŠIĆ

I.1.	OPIS PREDMETA OSIGURANJA
------	--------------------------

Član 1.

- (1) Imovina Elektroprivrede Crne Gore se osigurava po ovim uslovima od požara i nekih drugih opasnosti i od loma mašina i nekih drugih opasnosti. Imovina je osigurana danom koji je u polisi osiguranja naveden kao dan početka osiguranja. Imovina koja se izradi ili nabavi nakon zaključenja osiguranja i spada u grupu osigurane imovine, kao i promjene na vrijednosti imovine usljed naknadne procjene vrijednosti, smatraju se automatski prihvaćenim i osiguranim, pod uslovom da takva povećanja ne pređu ukupno 10% navedene sume osiguranja u polisi, bez plaćanja dodatne premije.
- (2) Od opasnosti požara i nekih drugih opasnosti osigurane su sve stvari osim onih koje su ovim Posebnim uslovima isključene iz osiguranja.
- (3) Po ovim uslovima ne mogu biti predmet osiguranja:
 1. zemljišta, nepopločana dvorišta, nasipi i nasute obale koje nisu izgrađene od kamena, betona, metala i nasute zemljom sa nepropusnim jezgrom i koje nisu obložene čvrstim materijalom (kamen, beton i sl.) sa vodene strane;
 2. motorna i kopnena vozila, vazdušne letilice, prikolice, samohodne mašine, osim onih koji se kreću u krugu zatvorenog pogona osiguranika i pri tome ne izlaze na javni put, plovni objekti na vodi;
 3. roba u prevozu, osim prevoza u okviru kruga preduzeća odnosno u krugu njenih djelova bez izlaska na javni put, ribe i druge životinje u tekućim i stajaćim vodama i stvari izložene na sajmovima.
- (4) Od loma mašina osigurane su sve mašine, mašinski uređaji, električni uređaji i njihova punjenja bez obzira da li je njihova vrijednost sadržana u vrijednosti mašina i uređaja, aparati i instalacije, pokretne mašine (samohodne i nesamohodne), kablovski vodovi visokog napona, mreža i razvodi niskog napona, mehanička oprema kod elektrana, oprema žičara, cjevovodi, plinovodi, naftovodi, toplovodi, parovodi, vodovodna i kanalizaciona mreža, antenski stubovi, metalni silosi i slično, transportni uređaji i drugo, punjenja (radni medijum) osiguranih mašina i uređaja, kao i postolja, ležišta, temelji, bez obzira da li je njihova vrijednost sadržana u vrijednosti osiguranog predmeta, trake,

lanci i užad transportnih uređaja, ulje parnih turbina, računarski programi ugrađeni u mašine ili uređaje (software).

(5) Po ovim uslovima ne mogu biti predmet osiguranja od loma mašina, iako je njihova vrijednost sadržana u osiguranom predmetu:

1. alati koji služe za obradu materijala: skidanjem strugotine (kao noževi, glodala i burgije), testere, brusno kamenje i slično (noževi, makaze i sl.), deformacijom, livenjem i oblikovanjem (matrice, patrice, kokile, kalupi i slično) stezni alati ukoliko nisu sastavni dio mašine i ukoliko se ne vode kao osnovna sredstva;
2. djelovi mašina koji služe za lomljenje i sitnjenje (kao lopte, kugle, udarni maljevi, ploče mlinova, čelične i radne ploče drobilica);
3. radni elementi poljoprivrednih mašina (kao raonici, diskovi, klinovi drljača, noževi, kose i zupci sa sječivom (prsti), motorke (noževi sa nosačima) isl.;
4. djelovi mašina koji su izloženi direktnom termičkom uticaju:
 - a) obloge posuda, uređaji za sagorijevanje, rešetke ložišta, gorionici - plamenici, elektro-otporni grijači, elektrode kod industrijskih peći, posude za sipanje i topljenje metala,
 - b) obloge peći;
5. djelovi mašina: sita, reljefne i druge zamjenjive obloge valjka, obloge grebena - češljuga, oklop mlinova, fleksibilne cijevi, remenje, četke, obručja, oplata (od gume, tekstila ili sintetičkog materijala), ulošci filtera, filter-platna, sredstva za termičku izolaciju osim na toplovodima i parovodima i zaptivanje, djelovi spojnice izloženi brzom trošenju (gumeni prstenovi, lamele), prenosivi gumeni kablovi i gumeni umetci i sl.;
6. potrošni materijal;
7. lanci i užad, osim traka, lanaca i užadi transportnih uređaja;
8. katalizatori.

I.2.

OSIGURANJE OD POŽARA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI

Član 2.

(1) Osiguranjem po ovim uslovima pruža se osiguravajuća zaštita od sledećih rizika:

1. požara i udara groma;
2. eksplozije, osim eksplozije od nuklearne energije;
3. oluje;

4. grada (tuče);
5. izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi i cjevovoda visokog pritiska;
6. zemljotresa;
7. udara sopstvenog motornog vozila, sopstvene pokretne radne mašine u osigurani građevinski objekat;
8. pada vazdušnih letilica svih vrsta;
9. manifestacija i demonstracija;
10. poplave, bujice, visoke i podzemne vode usljed visokog vodostaja vode u rijekama i jezerima;
11. klizanja, slijeganja i odronjavanja tla;
12. isticanja tečnosti (lekaža);
13. sniježne lavine;
14. podlokavanja sa spoljne strane na hidrograđevinskim objektima;
15. pritiska vode prouzrokovanog poplavama na kanalima, tunelima i cjevovodima.

(2) Osiguravajuća zaštita proširuje se i na dopunski rizik samozapaljenja zaliha.

(3) Kad se ustanovi osigurani slučaj iz stava (1) ili (2) ovog člana, osiguranjem su pokriveni i:

1. štete od opterećenja ili uništenja osigurane stvari pruzrokovane prilikom spašavanja (rušenja, iznošenja, ukazivanja pomoći i slično) zbog nastalog osiguranog slučaja;
2. štete zbog nestanka osigurane stvari prilikom nastanka osiguranog slučaja;
3. troškovi učinjeni za raščišćavanje i rušenje u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari;
4. troškovi koje je osiguranik učinio kada je osigurani slučaj nastao na osiguranoj stvari za mjere preduzete radi otklanjanja i smanjenja šteta u visini prema članu 26. ovih uslova;
5. osiguravač je obavezan da isplati naknadu samo za neposrednu štetu na osiguranoj stvari, a ne i posrednu štetu, kao što je šteta zbog: gubitka zakupnine, gubitka prouzrokovanih obustavom rada, umanjenja mogućnosti i upotrebe usljed drugih sličnih gubitaka zbog nastalog osiguranog slučaja.

Član 3.

- (1) Požarom se, u smislu ovih uslova, smatra vatra nastala izvan određenog ognjišta ili vatra koja je ovo mjesto napustila i sposobna je da se dalje razvije svojom vlastitom snagom.
- (2) Ne smatra se da je nastupio požar i osiguravač nije obavezan da plati naknadu, ako je osigurana stvar uništena ili oštećena:
 1. zbog izlaganja korisnoj vatri ili toploti radi obrade ili u druge svrhe (na primjer: industrijskoj preradi, prilikom peglanja, sušenja, prženja, pečenja, i sl.), ili zbog pada ili bacanja u ognjište (peć, štednjak i sl.);
 2. osmuđenjem, oprljenjem ili progorijevanjem od cigarete, cigare, sprave za osvjetljenje, žeravice i sl.
 3. zbog vrenja ili zagrijavanja, kuvanja, dimljenja i sl.
- (3) Osiguranjem od opasnosti požara nisu obuhvaćene štete na dimnjacima nastale u vezi sa vršenjem njihove normalne funkcije.
- (4) Osiguranjem od udara groma, u smislu ovih uslova, pokrivaju se štete koje na osiguranim stvarima prouzrokuje grom djelovanjem snage ili toplote, kao i štete od udara predmeta oborenih gromom.
- (5) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete na osiguranim električnim mašinama, aparatima ili na električnim vodovima zbog djelovanja električne energije, prenapona ili zagrijavanja zbog preopterećenja, atmosferskih uticaja, kao: statičkih opterećenja, indukcija zbog atmosferskih pražnjenja i sličnih pojava, jer se takve štete smatraju pogonskim. Međutim, nadoknađuju se štete od požara koji bi nastao djelovanjem električne energije kao posljedica toga djelovanja i dalje se samostalno razvijao;
 2. štete prouzrokovane prenošenjem električne energije preko vodova kao posljedica udara groma, kao i štete na zaštitnim osiguračima bilo koje vrste, zaštitnim prekidačima, odvodnicima, gromobranima i sličnim uređajima - nastale u vršenju normalne funkcije.

I.2.2.	Obim opasnosti eksplozije
--------	---------------------------

Član 4.

- (1) Eksplozijom se, u smislu ovih uslova, izuzev eksplozije od nuklearne energije, ako se drugačije ne ugovori, smatra iznenadno ispoljavanje sile zasnovane na težnji pare ili gasova za proširenjem.
- (2) Eksplozija sudova pod pritiskom (kotlova, cijevi i sl.) postoji samo kada su zidovi suda u tolikoj mjeri pocijepani da nastaje trenutno izjednačenje unutrašnjeg i spoljnog pritiska. Ako je u unutrašnjosti posude nastala eksplozija usljed hemijskog pretvaranja, šteta koja od tog nastane na posudi pokrivena je osiguranjem i onda kada zidovi posude nisu pocijepani. Osiguranjem nisu pokrivenne štete koje su posljedica smanjenja pritiska u posudi.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete na stvarima osiguranika prouzrokovane miniranjima koja se vrše u okviru njegove djelatnosti ili u okviru dozvoljene djelatnosti trećih lica;
 2. štete na mašinama prouzrokovane eksplozijom u prostoru za unutrašnje sagorijevanje (cilindar motora);
 3. štete od eksplozije koje su normalna pojava u procesu proizvodnje;
 4. štete od eksplozivnog izduvavanja iz peći i sličnih naprava;
 5. štete od eksplozija biološkog karaktera;
 6. štete zbog probijanja zvučnog zida;
 7. štete od eksplozija na posudama pod pritiskom iz stava (1) alineje 2. ovog člana - usljed dotrajalosti, istrošenosti ili prekomjerne naslage rđe, kamenca, taloga, mulja na osiguranoj stvari, ali se nadoknađuje šteta na drugim stvarima u vezi sa nastalom eksplozijom.

I.2.3.	Obim opasnosti oluje
--------	----------------------

Član 5.

- (1) Olujom se, u smislu ovih uslova, smatra vjetar brzine 17,2 metra u sekundi odnosno 62 km na sat jačine 8 stepeni po Boforovoj skali ili više.
- (2) Smatraće se da je duvao vjetar ove brzine u kraju gdje se nalazi osigurana stvar, ako je vjetar lomio grane i stabla ili oštetiio dobro održavane građevinske objekte. U slučaju sumnje, osiguranik mora dokazati brzinu vjetra izvještajem hidrometeorološke službe.
- (3) Štete od oluje obuhvaćene su osiguranjem ako su prouzrokovana mehanička oštećenja osigurane stvari:
 1. neposrednim dejstvom oluje,

2. direktnim udarom predmeta oborenih ili nošenih olujom.

(4) Osiguranjem od oluje nisu obuhvaćene štete:

1. od prodiranja kiše, grada, snijega ili drugih nanosa kroz otvoren prozor ili druge otvore koji postoje na zgradi, osim ako su otvori nastali od oluje, kao i štete od kiše i drugih oborina na stvarima smještenim na slobodnom prostoru, pod nadstrešnicama i u ostalim otvorenim zgradama;
2. od snijega nanijetog olujom ili od težine snijega;
3. na građevinskom objektu koji nije bio izgrađen prema uobičajenom načinu gradnje u tom mjestu, ili koji je slabo održavan ili je dotrajavao.

I.2.4.	Obim opasnosti tuče (grada)
--------	-----------------------------

Član 6.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete od uništenja odnosno oštećenja osiguranih stvari koje prouzrokuje tuča (grad) svojim udarom. Obuhvaćene su i štete od prodiranja tuče i kiše kroz otvore nastale od padanja tuče (grada).
- (2) Osiguranjem nisu pokrivena štete na malteru fasada slabo održavane ili dotrajale zgrade.

I.2.5.	Obim opasnosti zemljotresa
--------	----------------------------

Član 7.

- (1) Zemljotres je prirodno izazvano potresanje tla koje nastaje zbog geofizičkih procesa tektonskih kretanja i pomjeranja u unutrašnjosti zemlje. Štete od zemljotresa obuhvaćene su osiguranjem samo ako je zemljotres seizmografski zabilježen kod mjerodavne seizmografske službe.
- (2) Osiguravač je dužan nadoknaditi samo štetu uzrokovanu zemljotresom jačine 5 (pet) ili više stepeni po Mercalli-Cancani-Siebergovoj (MCS) skali.
- (3) Osiguranjem, kada se ostvari osigurani slučaj, pokrivena su štete od uništavanja ili oštećenja osiguranih predmeta koja su nastala od zemljotresa ili su indirektna posljedica zemljotresa.
- (4) Osiguranjem nisu pokrivena štete:
 1. Nastale kao posljedica zemljotresa intenziteta manjeg od 5 (pet) stepeni po MCS skali;

2. Nastale od kretanja, pomjeranja i tresenja tla izazvanih djelovanjem koje vrši osiguranik ili neko treće lice ili od eksplozija klasičnih ili nuklearnih uređaja;
3. Nastale od kretanja, pomjeranja i tresenja tla izazvanih u rudnicima;
4. Nastalih od kretanja, pomjeranja i tresenja tla izazvanih djelovanjem nuklearne energije I radioaktivne kontaminacije;
5. Nastale zagađenjem predmeta izazvanog isticanjem otrovnih i opasnih materija usljed zemljotresa kao ni troškovi za raščišćavanje zagađenja.

I.2.6.	Udar vlastitog motornog vozila i vlastitog pokretnog radnog stroja
--------	--

Član 8.

- (1) Osiguranjem su obuhvaćene štete na osiguranom građevinskom objektu koje nastanu udarom sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne mašine.

I.2.7.	Obim opasnosti pada vazdušne letilice
--------	---------------------------------------

Član 9.

- (1) Padom vazdušne letilice, u smislu ovih uslova smatra se pad vazdušnih letilica bilo koje vrste ili njihovih djelova na osigurani objekat.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj pada vazdušne letilice ako se od neposrednog udara vazdušne letilice ili njenih djelova kao i predmeta iz vazdušne letilice osigurana stvar uništi ili ošteti.

I.2.8.	Obim opasnosti manifestacije i demonstracije
--------	--

Član 10.

- (1) Manifestacijom i demonstracijom, u smislu ovih uslova, smatra se organizovano ili spontano javno ispoljavanje raspoloženja grupe građana.
- (2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj manifestacije ili demonstracije ako je osigurana stvar uništena ili oštećena na bilo koji način djelovanjem manifestanata odnosno demonsternata (rušenje, demoliranje, razbijanje, paljenje i dr.).

I.2.9.	Obim opasnosti poplave, bujice i visoke vode
--------	--

Član 11.

- (1) Poplavom se, u smislu ovih uslova, smatra stihijska iznenadna poplava u smislu neočekivanog plavljenja terena od stalnih voda (rijeka, jezera, mora i dr.), zbog toga što se voda izlila iz korita ili provalila obrambeni nasip ili branu, izlivanje vode zbog izvanredne visoke plime i talasa neobične jačine na moru i jezerima, i od nailaska vode iz vještačkih jezera. Poplavom se smatra i neočekivano plavljenje terena zbog naglog stvaranja velike količine vodene mase koja je nastala kao posljedica provale oblaka.
- (2) Bujicom se smatra stihijsko neočekivano plavljenje terena vodenom masom koja se stvara na strmim terenima zbog jakih atmosferskih padavina i slivanja ulicama i putevima. Osiguranjem od poplave obuhvaćene su samo štete prouzrokovane na osiguranom objektu za vrijeme dok poplava traje i neposredno poslije povlačenja vode.
- (3) Osiguranjem nisu obuhvaćene:
 1. štete sa unutrašnje strane na cjevovodima, kanalima i tunelima prouzrokovane mehaničkim djelovanjem vode;
 2. štete od gljivica nastalih zbog vlage;
 3. štete od podzemnih voda u ukopima, iskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika;
 4. štete od plavljenja vode izlivena iz kanalizacione mreže, osim ako je do izlivanja došlo zbog poplave ili bujice;
 5. štete na stvarima smještenim u živim i suvim koritima potoka i rijeka, kao i na prostoru između potoka odnosno rijeka i nasipa (inundaciono područje);
 6. štete na poluproizvodima, gotovim proizvodima, robi i materijalu koji nisu uskladišteni po važećim propisima.
- (4) Osiguranjem su obuhvaćene i štete na hidrograđevinskim objektima zbog podlokavanja sa spoljne strane, nastalog kao posljedica kratkotrajne iznenadne pojave koja ispunjava uslove osiguranog slučaja u smislu ovih uslova.
- (5) Osiguranjem su obuhvaćene štete na hidrograđevinskim objektima od visokih voda.
- (6) Visokom vodom se u smislu ovih uslova smatra:
 1. izuzetna pojava neuobičajenog porasta vodostaja u neočekivano vrijeme,
 2. podzemna voda kao posljedica visoke vode.
- (7) Obaveza osiguravača za štete od visoke vode i podzemne vode kao njene posljedice počinje sa porastom visoke vode iznad unaprijed utvrđenih mjesečnih kota vodostaja ili protoka izmjerenih prema najbliže postavljenom pokazivaču vodostaja. Za svaki pojedini mjesec normalan je onaj najviši mjesečni vodostaj za posljednjih 20 godina

koji pokazuje pokazivač vodostaja najbliži osiguranoj stvari uz isključenje ekstremno visokih vodostaja.

I.2.10.	Obim opasnosti izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi i cijevi pod visokim pritiskom
---------	--

Član 12.

(1) Izlivanjem vode, u smislu ovih uslova, smatra se:

1. neočekivano izlivanje vode iz vodovodnih i odvodnih (kanalizacionih) cijevi, kao i iz uređaja za grijanje zgrade toplom vodom priključenih na vodovodnu mrežu, zbog oštećenja (loma, pucanja ili otkazivanja uređaja za upravljanje i sigurnost) tih cijevi, uređaja i aparata;
2. neočekivano izbijanje pare iz uređaja za toplu vodu ili za parno grijanje;
3. neočekivano izlivanje vode iz cijevnih vodova visokog pritiska zbog oštećenja (loma, pucanja ili otkazivanja) uređaja i mašina na koje su ti vodovi prikačeni.

(2) Osiguranik je dužan da se brine za održavanje vodovodne i kanalizacione mreže, cijevnih vodova visokog pritiska i pripadajućih uređaja, uređaja za grijanje toplom vodom i za parno grijanje, kao i za njihovu zaštitu od smrzavanja.

(3) Osiguranjem nisu obuhvaćene štete:

1. od izlivanja vode iz otvorenih slavina kao i iz odvodnih (kanalizacionih) cijevi, ako je šteta nastala zbog začepljenja cijevi,
2. od izlivanja vode u kotlove, mašinske i električne uređaje za pogon u industriji i zanatstvu,
3. od loma ili pucanja od mraza, nastale na samim vodovodnim i odvodnim cijevima i uređajima, isključivo na kotlovima, mašinskom i električnom uređaju za pogon u industriji i zanatstvu;
4. zbog dotrajalosti, istrošenosti i korozije;
5. od gljivica nastalih zbog vlage;
6. gubitak vode i izgubljene dobiti;
7. na poluproizvodima, gotovim proizvodima, robi i materijalu koji nisu uskladišteni po važećim propisima;
8. nastale kao posljedica povrede dužnosti osiguranika iz stava (2) ovog člana;
9. od izlivanja vode iz oluka i cijevi za odvod kišnice;

10. od slijeganja tla kao posljedica izlivanja vode iz vodovodnih I kanalizacionih cijevi.

I.2.11.	Obim opasnosti klizanja tla
---------	-----------------------------

Član 13.

(1) Klizanjem tla, u smislu ovih uslova smatraju se iznenadni geološki pokreti zemljine površine na kosim terenima sa jasnim manifestacijama lomova na površini tla i srozavanja, koji sa pojavom jakih deformacija i širokim pukotinama na građevinskim objektima nastaju u kratkom vremenskom razdoblju.

(2) Osiguranjem od klizanja tla nisu obuhvaćene:

1. štete od geološkog klizanja ako je tlo na kojem se nalazi osigurani građevinski objekat već počeo da geološki klizi u trenutku zaključenja osiguranja;
2. štete od klizanja tla prouzrokovanog djelatnošću čovjeka, na primer: zbog usijecanja tla i sl.;
3. štete od slijeganja tla (ulegnuća);
4. štete od polaganog geološkog klizanja tla koje se manifestuje u manjim pukotinama na građevinskim objektima;
5. štete od živog pijeska, gorskog udara i zarušavanja u ukopima, iskopima, podzemnim hodnicima i jamama rudnika.

(3) Osiguranjem nisu obuhvaćeni troškovi za saniranje tla.

I.2.12.	Obim opasnosti odronjavanja
---------	-----------------------------

Član 14.

(1) Odronjavanjem se u smislu ovih uslova smatra otkidanje, survavanje i pad komada čvrstog i izbijenog materijala kao geološke pojave.

(2) Smatra se da je nastao osigurani slučaj odronjavanja na osiguranoj stvari samo onda ako je komad čvrstog materijala, koji se odronio, udario na osiguranu stvar i uništio je ili oštetio.

(3) Osiguravač nije u obavezi da nadoknadi troškove za saniranje tla sa kojega nastaje odronjavanje.

I.2.13.	Obim opasnosti slijeganja tla
---------	-------------------------------

Član 15.

- (1) Slijeganjem tla, u smislu ovih uslova, smatra se vertikalno slijeganje tla ispod osiguranog građevinskog objekta, koje nastaje kao posljedica geološkog uticaja.
- (2) Iz osiguranja su isključene štete od slijeganja tla zbog toga:
 1. što je do slijeganja tla došlo, zato što nije bilo izvršeno ispitivanje tla u odnosu na njegovu nosivost prije početka gradnje;
 2. što je do slijeganja tla došlo, jer je tlo opterećeno više nego što je bilo predviđeno projektom.
- (3) Osiguranjem nisu pokriveni ni troškovi za saniranje tla.

I.2.14.	Obim opasnosti sniježne lavine
---------	--------------------------------

Član 16.

- (1) Sniježnom se lavinom, u smislu ovih uslova, smatra sniježna masa u poretku koja se otkida sa planinskih strana.
- (2) Osiguranjem su obuhvaćene i štete prouzrokovane djelovanjem vazdušnog pritiska od sniježne lavine.

I.2.15.	Obim opasnosti iscurenja tečnosti i gasa (lekaža)
---------	---

Član 17.

- (1) Iscurenjem (lekažom) u smislu ovih uslova, smatra se iscurenje tečnosti odnosno izlaženje plinova iz nepokretnih posuda - cistjerna, cjevovoda i sl. ako tečnost iscuri zbog iznenadnog prskanja posude ili neočekivanog kvara na ugrađenim uređajima za ispuštanje tečnosti. Osiguranjem su pokrivena šteta samo na osiguranoj tečnosti odnosno plinovima, ako nije drugačije ugovoreno.
- (2) Neće se nadoknaditi šteta ako osigurana tečnost iscuri zato što su prskanja posuda ili kvar na uređajima nastali zbog dotrajalosti, slabog održavanja posude odnosno uređaja, lošeg zaptivanja ili loše zaptivke.

I.2.16.	Obim opasnosti samozapaljenja zaliha
---------	--------------------------------------

Član 18.

Opasnost samozapaljenja zaliha obuhvaćena je osiguranjem ako su zalihe uskladištene i ostale radnje izvršene po zakonskim odnosno tehničkim propisima.

I.3.	KLAUZULA 72 SATA
------	------------------

Član 19.

Ugovoreno je da će se bilo koja materijalna šteta ili gubitak osigurane imovine, nastao u periodu od 72 uzastopna sata i uzrokovan olujom, poplavom ili zemljotresom, smatrati jednim štetnim događajem i tako će se smatrati i u smislu obračuna franšize ugovorene polisom osiguranja.

I.4.	OSTALI USLOVI I KLAUZULE
------	--------------------------

72 Hours Clause; War And Terrorism Exclusion Endorsement NMA 2919; Electronic Data Endorsement B ~ NMA 2915: Electronic Data Exclusion, Electronic Data Processing Media Valuation; Asbestos Exclusion; Seepage Pollution Exclusion NMA 1686; Biological or Chemical Materials Exclusion NMA 2962; Nuclear Energy Risks Exclusion Clause (Reinsurance) (1994) (Worldwide Excluding U.S.A. and Canada) ~ NMA1975a; Covid 19-isključenje.

I.5.	OSIGURANJE OD LOMA MAŠINA I NEKIH DRUGIH OPASNOSTI
------	--

Član 20.

(1) Osiguranjem se pruža osiguravajuća zaštita od oštećenja ili uništenja osigurane stvari zbog nezgode u pogonu pod kojom se podrazumijevaju događaji koji nastaju nepredviđeno i iznenada u vezi sa upotrebom osigurane stvari, kao:

1. greške u konstrukciji, materijalu i izradi;
2. neposrednog djelovanja električne struje kao: kratkog spoja, atmosferskih i drugih prenapona, električnog luka i slično, pa i onda kada su prouzrokovane greškom u izolaciji, nenapetosti ili nekim drugim uzrokom koji je u vezi sa pogonom. Isključene su, međutim, iz osiguranja štete od požara koji bi nastao kao posljedica naprijed navedenih događaja;
3. raspadanje zbog djelovanja centrifugalne sile;
4. nedostatka vode u parnim kotlovima i aparatima sa parom, direktno zagrijanim parnim posudama osim u slučajevima koje prati eksplozija;

5. mraza, pritiska leda ili snijega ili neposrednog kretanja leda;
 6. natpritiska i potpritiska (implozija);
 7. zatajivanje uređaja za zaštitu ili regulaciju, kao i elemenata za automatsko upravljanje, kojima je mašina ili uređaj opremljen;
 8. nespretnosti, nehata ili zle namjere zaposlenog ili kojeg drugog lica;
 9. pada osigurane stvari, udara ili upadanja stranog tijela u osiguranu stvar;
 10. ispitivanja montiranih mašina u pogonu ili radionici preduzeća prije stavljanja u rad nakon popravke.
- (2) Osiguravač je u obavezi da nadoknadi štetu od opasnosti iz stava 1. nastalu na postolju i punjenju ulja osiguranih mašina, samo onda kada je šteta posljedica oštećenja ili uništenja mašine od opasnosti pokrivena ovim Uslovima.
- (3) Osiguravač je u obavezi da nadoknadi štetu od opasnosti iz stava 1. ovog člana na osiguranim stvarima ako se šteta utvrdi prilikom redovnog ili periodičnog pregleda u cilju održavanja, i to samo u visini vrijednosti oštećenog dijela ukoliko taj dio nije predviđen za redovnu zamjenu.
- (4) Ako bi se na nekom dijelu mašine u radu skriveno (neočekivano) i abnormalno brzo (nepredvidivo) razvio jedan od procesa trošenja iz člana 21. stav 1. tačka 4. i usled toga se isti nepredviđeno i iznenada polomio (havarisao), pa pritom, kao dalju posljedicu, izazvao posrednu štetu – lom (havariju) ostalih osiguranih dijelova mašine, tj. pogonsku nezgodu, šteta će se smatrati pokrivenom osiguranjem, ali će se iz odštete isključiti dio mašine oštećen usljed istrošenosti.
- (5) Troškovi za zemljane radove, uključujući i asfaltiranje i troškove za pronalaženje greške odnosno mjesta šteta na kablovima, cjevovodima i ostaloj infrastrukturi pokriveni su ovim osiguranjem.

Član 21.

- (1) Osiguranjem od rizika loma mašine ne pruža se osiguravajuća zaštita od šteta nastalih zbog:
1. požara, gašenja požara i rušenja prilikom gašenja požara, direktnog udara groma, eksplozije, provalne krađe i krađe, zemljotresa, klizanja tla, odronjavanja, visoke vode, sniježne lavine, poplave i bujice, padanja tuče (grada), štetnog djelovanja nuklearne energije, erupcija, slijeganja tla, izlivanja vode iz vodovodnih i kanalizacionih cijevi, toplovoda, vodova visokog pritiska, pada vazdušnih letilica, udara sopstvenog motornog vozila i sopstvene pokretne mašine u osigurani građevinski objekat, manifestacija i demonstracija, zemljotresa.

2. nedostatka ili grešaka koji su postojali u trenutku zaključenja osiguranja, a ovi su nedostaci ili greške bili ili su morali biti poznati osiguraniku ili licu odgovornom za pogon;
3. neposredne posljedice trajnih hemijskih, termičkih, atmosferskih, mehaničkih i drugih uticaja i uslova smještaja i rada kao: oksidacije, starenja, korozije, zračenja, prekomjerne vibracije i sl.;
4. posljedica svih postepenih oblika trošenja: habanje, abrazije, erozije, kavitacije, osim posredne štete usljed abnormalno brzog procesa trošenja (član 20., stav (4));
5. prekomjerne naslage: rđe, kotlovskeg kamenca, taloga mulja, i sl. pa i onda kada je zbog toga nastalo uništenje ili oštećenje osigurane stvari;
6. prenapetosti zbog preopterećenja mašine, mašinskih i električnih uređaja, aparata, instalacija preko granica njihovih projektnih parametara;
7. nedovoljnog održavanja;
8. stavljanja u pogon prije konačnog popravka;
9. prilikom montiranja i probnog ispitivanja nove stvari;
10. povreda ili nepridržavanja zakonskih i tehničkih propisa i uslova tehničke eksploatacije osiguranog objekta i zaštitnih mjera.

(2) Osiguravač takođe nije obavezan:

1. za posredne nematerijalne štete u vezi sa nastalim osiguranim slučajem kao: gubitak zarade, dangube, kazne itd.
2. za štete za koje po zakonskim propisima ili po ugovoru odgovara proizvođač stvari. Ako proizvođač osporava odgovornost, a šteta je prouzrokovana jednim od uzroka iz člana 20. ovih uslova, osiguravač će nadoknaditi štetu ugovaraču osiguranja, a potom će stupiti do iznosa isplaćene štete u sva prava osiguranika prema isporučiocu.

I.6.	VAŽENJE OSIGURANJA
------	--------------------

Član 22.

(1) Osiguranje važi za vrijeme dok se osigurane stvari nalaze na mjestu označenom u polisi.

(2) Osiguranje je u važnosti i u sledećim slučajevima:

1. kada se sve osigurane stvari prenesu sa mjesta označenog u polisi na neko mjesto u okviru organizacionih jedinica osiguranika na teritoriji Crne Gore,
 2. mašine i aparati, kada su montirane i spremne za rad, kada se nalaze u radu, kada se demontiraju i montiraju zbog remonta (popravka) i dok traje remont (popravka),
 3. mašine i aparati, kada se prevoze u unutrašnjem prevozu radi čišćenja, popravke i premeštaja u mikrolokaciji pogona, a najviše do 15 km van kruga mikrolokacije,
 4. mašine i aparati, kada su dati u najam ili poslugu, ako rade u uslovima i služe namjeni za koju su projektovani i građeni.
- (3) Predmeti osiguranja nisu osigurani za vrijeme dok se nalaze na izložbi, sajmu i u prevozu izvan kruga preduzeća.

I.7.	VRIJEDNOST OSIGURANE IMOVINE
------	------------------------------

Član 23.

- (1) Cjelokupna imovina za osiguranje osiguranika je razdvojena na imovinu koja je osigurana na sadašnju vrijednost i imovinu koja je osigurana na novonabavnu vrijednost.
- (2) Imovina osigurana na novonabavnu vrijednost obuhvata opremu i postrojenja čija nabavna vrijednost prelazi iznos od 1.000.000,00 eur.
- (3) Sva ostala imovina je osigurana na sadašnju vrijednost.
- (4) Vrijednost imovine osigurane na sadašnju vrijednost je:
 1. za zgrade i druge građevinske objekte: sadašnja vrijednost zgrade odnosno građevinskog objekta prema knjigovodstvenim podacima Osiguranika na dan zaključenja osiguranja;
 2. za namještaj, opremu, mašine, uređaje, instalacije i aparate: sadašnja vrijednost imovine prema knjigovodstvenim podacima Osiguranika na dan zaključenja osiguranja;
- (5) Vrijednost imovine osigurane na novonabavnu vrijednost je:
 1. za opremu, mašine, uređaje, instalacije i aparate: novonabavna vrijednost imovine prema knjigovodstvenim podacima osiguranika na dan zaključenja osiguranja;

2. za zalihe robe i materijala (sirovine, poluproizvodi, sitan inventar itd.) i nemontiranu opremu –nabavna cijena odnosno proizvodna cijena, prema knjigovodstvenim podacima osiguranika na dan zaključenja osiguranja.

I.8.	PLAĆANJE PREMIJE
------	------------------

Član 24.

- (1) Ugovarač osiguranja dužan je platiti premiju osiguranja, a osiguravač je dužan primiti isplatu premije od svakog lica koje ima pravni interes da premija bude plaćena. Premija se plaća u ugovorenim rokovima.
- (2) Mjesto plaćanja premije je mjesto u kome ugovarač osiguranja ima svoje sjedište odnosno prebivalište, ako ugovorom nije određeno neko drugo mjesto.

I.9.	UTVRĐIVANJE NAKNADE IZ OSIGURANJA
------	-----------------------------------

Član 25.

- (1) Visina naknade iz osiguranja za imovinu osiguranu na sadašnju vrijednost utvrđuje se:
 1. u slučaju uništenja ili nestanka stvari- prema vrijednosti osigurane stvari u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjenoj za vrijednost ostatka i dogovorenim učešćem u šteti;
 2. u slučaju oštećenja - u visini troškova popravke po cijenama materijala i rada za vrijeme nastanka osiguranog slučaja, bez umanjenja za iznos prosječne istrošenosti a sa umanjenjem za vrijednost ostatka i za dogovoreno učešće u šteti. U trošak popravke uračunavaju se i troškovi demontaže i montaže i troškovi prevoza koji su učinjeni.
- (2) Visina naknade iz osiguranja za imovinu osiguranu na novonabavnu vrijednost utvrđuje se:
 1. u slučaju uništenja ili nestanka stvari- prema vrijednosti nove stvari u vrijeme nastanka osiguranog slučaja, umanjenoj za vrijednost ostatka i dogovorenim učešćem u šteti;
 2. u slučaju oštećenja- u visini troškova popravke po cijenama materijala i rada za vrijeme nastanka osiguranog slučaja, bez umanjenja za iznos prosječne

istrošenosti a sa umanjenjem za vrijednost ostatka I za dogovoreno učešće u šteti. U trošak popravke uračunavaju se i troškovi demontaže i montaže i troškovi prevoza koji su učinjeni.

- (3) Veći troškovi koji bi proizilazili iz nastalog osiguranog slučaja, kao troškovi za druge popravke koji nisu u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari, troškovi za učinjena poboljšanja prilikom popravke i slično, padaju na teret osiguranika.
- (4) Osiguravač nije obavezan da nadoknadi niti troškove koje osiguranik učini zbog izmjene u projektu, konstrukciji, materijalu, lokaciji i slično, pa i onda kada je ta izmjena trenutno ili trajno svrsishodna za uspostavljanje tehničke ispravnosti odnosno za dalju eksploataciju (korišćenje sredstava).
- (5) Ako su troškovi popravke jedne stvari veći od vrijednosti osigurane stvari na dan nastanka osiguranog slučaja postupiće se kao da je stvar uništena i naknada će se obračunati prema tački (1), stav 1., odnosno tački (2), stav 1. ovog člana, u zavisnosti na koju je vrijednost ugovoreno osiguranje predmetne stvari.
- (6) Ako se oštećeni, odnosno uništeni uređaj, aparat ili njihov dio ne može nabaviti ili popraviti, Osiguravač je obavezan da nadoknadi vrijednost zamjenskog uređaja i aparata, odnosno njihovog dijela, koji odgovaraju karakteristikama I specifikacijama oštećenog ili uništenog uređaja I aparata, odnosno njihovog dijela.
- (7) Osiguravač je obavezan da isplati vrijednost oštećenog odnosno uništenog dijela aparata, a visina naknade utvrđuje se proporcionalno prema njegovom funkcionalnom udjelu u cjelini ili sličnoj ili istovrsnoj stvari.
- (8) Gornja granica obaveze osiguravača za svaki predmet osiguranja ponaosob je ugovorena suma osiguranja tog predmeta osiguranja.
- (9) Načelo srazmjere kao posljedica podosiguranja neće se primjenjivati pri utvrđivanju naknade iz osiguranja.
- (10) Šteta na punjenju i ulju nadoknađuje se u procentualnoj vrijednosti prema vijeku trajanja po postojećim propisima i uz uslov da je šteta posljedica oštećenja mašina od opasnosti obuhvaćenih ovim uslovima.
- (11) Oštećena ili uništena oprema iz uvoza može se popraviti ili nabaviti u inostranstvu samo ako se ta oprema ne može popraviti ili nabaviti u zemlji. Ako uvozna oprema bude uništena, a ista se takva oprema istog kvaliteta proizvodi u zemlji, na ime odšteta priznaće se vrijednost utvrđena po cijeni opreme na domaćem tržištu i od te vrijednosti odbiti iznos procijenjene istrošenosti i vrijednosti ostatka.
- (12) U slučaju da troškovi popravke oštećene opreme iz uvoza premašuju vrijednost iste takve nove opreme koja se može nabaviti u zemlji, na ime odštete priznaće se

vrijednost takve nove opreme po cijeni na domaćem tržištu i od te vrijednosti odbiti samo vrijednost ostatka oštećene opreme iz uvoza.

- (13) Ugovarač osiguranja ne može tražiti da se oštećena stvar ili dio te stvari zamijeni novim, ako se može izvršiti popravka nakon koje ne nastaje opasnost po sigurnost u pogonu.

I.10.	NAKNADA TROŠKOVA
-------	------------------

Član 26.

- (1) Na ime troškova učinjenih za raščišćavanje, čišćenje i rušenje u vezi sa nastalim osiguranim slučajem na osiguranoj stvari, osiguravač nadoknađuje nužne izdatke za raščišćavanje i rušenje, ali najviše do 3% od sume osiguranja. U troškove raščišćavanja spadaju nužni izdaci za raščišćavanje mjesta na kome je šteta nastala, kao i izdaci za odvoz ogorina, šuta i mulja do najbližeg mjesta dozvoljenog istovara. U troškove rušenja spadaju nužni troškovi koje je ugovarač osiguranja imao nakon nastanka osiguranog slučaja za rušenje preostalih oštećenih neupotrebljivih djelova i njihovo odnošenje do najbližeg dozvoljenog mjesta istovara.
- (2) Osiguravač nadoknađuje nužne troškove koje je ugovarač osiguranja učinio kada je osigurani slučaj nastao na osiguranoj stvari za preduzete mjere radi otklanjanja i smanjenja štete, pa i onda kada te mjere nisu bile uspješne. Nužni troškovi za otklanjanje i smanjenje štete nadoknađuju se i kad sa naknadom premašuju sumu osiguranja.
- (3) Osiguravač nije obavezan da nadoknadi troškove nastale za otklanjanje uzroka štete kao i troškove intervencije vatrogasnog društva ili drugih organizacija čija je dužnost - prema karakteru poslovanja - da besplatno pružaju pomoć kad nastane osigurani slučaj.

I.11.	UČEŠĆE U ŠTETI-FRANŠIZA I LIMIT POLISE
-------	--

Član 27.

- (1) U svakom štetnom događaju – osiguranom slučaju, Osiguraniku će se obračunata naknada iz osiguranja umanjiti za iznos ugovorenog učešća u šteti-franšize.
- (2) Ugovorena franšiza, po ovim uslovima za turbine i generatore za sve rizike osiguravajućeg pokrića, definisana je u fiksnom iznosu i iznosi 200.000,00 eur

- (3) Ugovorena franšiza za ostale predmete osiguranja po svim rizicima osim rizika zemljotresa po ovim uslovima, definisana je u fiksnom iznosu i iznosi 35.000,00 eur.
- (4) Ugovorena franšiza, po ovim uslovima, za rizik zemljotresa, iznosi 10% od iznosa štete, a minimalno 100.000,00 eur.
- (5) Limit polise ugovara se samo za rizik zemljotresa i iznosi 130.000.000,00 eur

I.12.	VJEŠTAČENJE
-------	-------------

Član 28.

- (1) Svaka od ugovorenih strana može tražiti da visinu štete utvrde vještaci. Ako se druga strana sa tim složi, pristupa se veštačenju. Svaka ugovorna strana može, u bilo kojoj fazi rješavanja štete, tražiti angažman vještaka kad se za to ukaže potreba, a u cilju rješavanja mogućih neslaganja i sporova u vezi štete u mirnom postupku.
- (2) Za postupak vještačenja vrijede sljedeća načela:
 - 1. svaka strana pismeno imenuje svoga vještaka;
 - 2. prije početka vještačenja oba imenovana vještaka biraju trećeg vještaka kao predsjednika, koji ne može biti iz redova osoba u radnom odnosu sa osiguravačem ili ugovaračem osiguranja;
 - 3. vještaci predaju osiguravaču i osiguraniku po jedan primjerak svog pismenog nalaza u određenom im roku. Ako nalazi vještaka međusobno odstupaju, osiguravač će njihove pismene nalaze odmah predati trećem vještaku (predsjedniku). Predsjednik daje svoje stručno mišljenje isključivo o spornim pitanjima u granicama nalaza oba vještaka i po jedan primjerak svog pismenog mišljenja daje osiguravaču i ugovaraču osiguranja;
 - 4. svaka strana snosi troškove svog vještaka. Troškove predsjednika snose obje strane po polovinu naknade.
- (3) Kod osiguranja mašina, uređaja, instalacija i aparata vještaci su dužni da pored procjene visine štete utvrde i:
 - 1. uzrok štete, utvrđen ili pretpostavljen,
 - 2. troškove popravke, prevoza i montaže,
 - 3. novonabavnu vrijednost uništene odnosno oštećene stvari,
 - 4. stvarnu vrijednost oštećene stvari,
 - 5. vrijednost neupotrebljivih dijelova ostatka.

I.13.	ROK ZA ISPLATU ŠTETE
-------	----------------------

Član 29.

- (1) Rok za isplatu štete je 14 dana i počinje teći od dana dostavljanja kompletne dokumentacije za naknadu štete Osiguravaču.

I.14.	PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE
-------	----------------------------

Član 30.

- (1) Na ugovore o osiguranju zaključene po ovim uslovima primenjuju se odredbe uslova Osiguravača.
- (2) Ako postoji neslaganje nekih odredbi Opštih uslova za osiguranje imovine i nekih odredbi ovih uslova, na odnose iz ugovora o osiguranju primjenjivaće se odredbe uslova Osiguravača.

I.15.	SINTETIČKI PRIKAZ IMOVINE OSIGURANE OD POZARA I DRUGIH OPASNOSTI
-------	--

- (1) Imovina osigurana na novu (novozamjensku) vrijednost:

Imovina	Nova (novozamjenska) vrijednost (€)
1. HE PERUĆICA	
1.1 HE OPREMA	70.193.054
1.2 ZALIHE	1.943.318
2. HE PIVA	
2.1 HE OPREMA	39.331.371
2.2 ZALIHE	692.496
3. TE PLJEVLJA	
3.1 TE OPREMA	148.114.000
3.2 ZALIHE	6.497.386
UKUPNO:	266.771.625,88

- (2) Imovina osigurana na sadašnju vrijednost:

	sadašnja vrijednost (€)
1. HE Perućica	

Ključna oprema	30.127.364
Ostala oprema	1.070.863
Ostala pomoćna oprema	8.624
Građevinski objekti	73.039.558
Neenergetska sredstva	81.901
Radio-relejna oprema	94
Vozila	17.925
Umjetnine	6.000
UKUPNO:	104.352.330

2. HE Piva	
Ključna oprema	16.338.588
Ostala oprema	1.263.376
Ostala pomoćna oprema	129.527
Građevinski objekti	114.282.907
Neenergetska sredstva	32.965
Radio-relejna oprema	366
Vozila	28.482
Umjetnine	127.100
UKUPNO:	132.203.310

3. TE Pljevlja	
Ključna oprema	14.271.441
Ostala oprema	247.423
Ostala pomoćna oprema	205.962
Građevinski objekti	46.738.790
Neenergetska sredstva	34.981
Vozila	32.470
Umjetnine	18.400
UKUPNO:	61.549.469

4. Direkcija Proizvodnje	
Ostala pomoćna oprema	-
Neenergetska sredstva	4.109
UKUPNO:	4.109

5. Direkcija Društva	
Ključna oprema	292.959
Ostala pomoćna oprema	6.860
Građevinski objekti	7.224.940
Neenergetska sredstva	401.065
Radio-relejna oprema	-
Umjetnine	163.420
Nekretnine namijenjene prodaji	400.409
UKUPNO:	8.489.653

6. FC Snabdijevanje	
Ostala pomoćna oprema	22
Građevinski objekti	2.124.217
Neenergetska sredstva	159.801
Umjetnine	13.500
Nekretnine namijenjene prodaji	432.550
UKUPNO:	2.730.090

UKUPNO (1.-6):	309.328.960,73
-----------------------	-----------------------

I.16.	SINTETIČKI PRIKAZ IMOVINE OSIGURANE OD LOMA MAŠINA I DRUGIH OPASNOSTI
-------	---

(1) Imovina osigurana na novu (novozamjensku) vrijednost:

Imovina	Nova (novozamjensaka) vrijednost (€)
1. HE PERUĆICA	
1.1 HE OPREMA	70.193.054
2. HE PIVA	
2.1 HE OPREMA	39.331.371
3. TE PLJEVLJA	
3.1 TA OPREMA	148.114.000
UKUPNO:	257.638.425,45

(2) Imovina osigurana na sadašnju vrijednost:

Imovina	sadašnja vrijednost (€)
HE Perućica	
Ključna oprema	30.127.364
Ostala oprema	1.070.863
Ostala pomoćna oprema	8.624
Radio-relejna oprema	94
UKUPNO:	31.206.946

Imovina	sadašnja vrijednost (€)
HE Piva	
Ključna oprema	16.338.588
Ostala oprema	1.263.376
Ostala pomoćna oprema	129.527
Radio-relejna oprema	366
UKUPNO:	17.731.856

Imovina	sadašnja vrijednost (€)
TE Pljevlja	
Ključna oprema	14.271.441
Ostala oprema	247.423
Ostala pomoćna oprema	205.962
Radio-relejna oprema	-
UKUPNO:	14.724.827

4. Direkcija Proizvodnje	sadašnja vrijednost (€)
Ključna oprema	-
Ostala oprema	-
Ostala pomoćna oprema	1.712
Radio-relejna oprema	-
UKUPNO:	1.712

5. Direkcija Društva	sadašnja vrijednost (€)
Ključna oprema	292.959
Ostala oprema	-
Ostala pomoćna oprema	6.860
Radio-relejna oprema	-
UKUPNO:	299.819

6. FC Snabdijevanje	sadašnja vrijednost (€)
Ključna oprema	
Ostala oprema	
Ostala pomoćna oprema	22
Radio-relejna oprema	
UKUPNO:	22

Oprema osigurana na sadašnju vrijednost	63.965.182
--	-------------------

Spisak opreme i objekata osiguran na sadašnju i novozamjensku vrijednost možete pronaći na linku:

Sredstva za
osiguranje na novoza

Sredstva za
osiguranje na sadašnj

I. OSIGURANJE OPŠTE ODGOVORNOSTI - ODGOVORNOSTI IZ DJELATNOSTI ELEKTROPRIVREDE CRNE GORE AD NIKŠIĆ

I.1.	OPIS PREDMETA OSIGURANJA
------	--------------------------

Član 1

- (1) Predmet osiguranja prema ovim Uslovima je građansko- pravna odgovornost osiguranika za prouzrokovanu štetu usljed smrti, povrede tijela ili zdravlja odnosno oštećenja ili uništenja stvari trećih lica, prouzrokovanih iznenadnim i neočekivanim štetnim događajem.
- (2) Ovim osiguranjem pokrivena je odgovornost za prouzrokovanu štetu ako je nastala iz djelatnosti osiguranika ili iz posjedovanja stvari, a naročito iz:
 1. korišćenja, odnosno posjedovanja ili zakupa zemljišta, hidrograđevinskih objekata, zgrada i prostorija koje se isključivo koriste za potrebe osigurane djelatnosti ili zanimanja. Osiguranje pokriva i odgovornost za štetu koja je nastala zbog posjedovanja kanalizacionih i vodovodnih mreža, vodova visokog pritiska, naftovoda, gasovoda, elektro i telekomunikacionih vodova i puteva;
 2. posjedovanja reklamnih panoa i tabli za sopstveno reklamiranje;
 3. investiranja ili izvođenja građevinskih radova (nova izgradnja, preuređenje, popravka, održavanje i sl.) ako procijenjena vrijednost radova ne prelazi iznos od 100.000,00 eur.
- (3) Osiguranjem je obuhvaćena i odgovornost Osiguranika kao poslodavca za odštetne zahtjeve zbog tjelesnih povreda, bolesti ili smrti zaposlenih ili zbog oštećenja ili uništenja stvari zaposlenih. Kao zaposleni smatraju se lica koja su u radnom odnosu kod osiguranika na osnovu ugovora o radu ili djelu ili studentske preporuke (pripravnici, praktikanti, volonteri).
- (4) Osiguranjem su pokrivena i štete koje ne spadaju ni u štete usljed smrti, povrede tijela ili narušenja zdravlja trećeg lica ni u štete na oštećenim, odnosno uništenim stvarima trećih lica - čisto finansijske štete;
- (5) Osiguranjem je obuhvaćena i odgovornost Osiguranika za štete koje nastanu zbog zagađivanja životne sredine ili druge vrste ugrožavanja čovjekove okoline-ekološke štete. Pod zagađivanjem sredine, u smislu ovih Uslova, podrazumijeva se zagađivanje vazduha, vode i tla.
- (6) Osiguranje važi samo ako je došlo do zagađenja okoline zbog iznenadnog i neočekivanog pojedinačnog događaja (nezgode), u toku obavljanja poslova za čije je obavljanje Osiguranik registrovan, a koji odstupa od regularnog, neometanog radnog događaja.
- (7) Momentom nastanka osiguranog slučaja smatra se momenat prvog utvrđivanja (konstatovanja) ekološke štete a po osnovu koga nastanu ili bi mogle da nastanu obaveze naknade štete. Utvrđivanje više ekoloških šteta izazvanih istim događajem smatraju se jednim osiguranim slučajem.

I.2.	ISKLJUČENJA IZ OSIGURANJA
------	---------------------------

Član 2

(1) Ovim osiguranjem ne pruža se zaštita ukoliko je šteta nastala postupanjem odnosno nepostupanjem osiguranika i to:

1. kada osiguranik namjerno pričini štetu, sem ukoliko je istu namjerno ili krajnjom nepažnjom prouzrokovao zaposleni osiguranika u kom slučaju osiguravač stupa u prava osiguranika prema zaposlenom kao odgovornom licu;
2. kada osiguranik namjerno ili krajnjom nepažnjom postupa protivno propisima ili pravilima po kojima se obavlja djelatnost odnosno zanimanje kao izvor opasnosti iz polise;
3. kada osiguranik vrši održavanje suprotno važećim propisima i uputstvima, ili ne vrši redovno održavanje, ili ima saznanje o kvaru ili nedostatku stvari;
4. zbog neispunjenja obaveza iz ugovora ili ugovornog proširenja odgovornosti osiguranika i na slučajeve za koje inače odgovara (ugovorna odgovornost);
5. zbog šteta koje se zasnivaju na garancijama ili obećanjima datim od strane osiguranika;
6. zbog šteta od proizvoda (stvari) sa nedostatkom-produktna odgovornost;
7. zbog rata, primjene sile od strane država ili protiv država i njihovih organa, nasilja, političkih i terorističkih organizacija, nasilja prilikom javnih okupljanja, manifestacija i skupova, kao i nasilja prilikom štrajkova i otpuštanja zaposlenih;
8. zbog terorističkih akata;
9. zbog korišćenja radioaktivnih materija i direktnog ili indirektnog uticaja nuklearne energije;
10. zbog posredne ili direktne upotrebe azbesta ili drugih supstanci koje sadrže azbest, bez obzira na količinu;
11. zbog štete koja nastane djelovanjem elektromagnetnih polja (EMP) ili elektromagnetnih interferenci (EMI);
12. zbog držanja ili upotrebe motornih vozila, letjelica, plovila, prikolica i samohodnih radnih mašina koje podliježu obaveznom osiguranju;
13. zbog šteta usljed gubitaka elektronskih podataka;
14. usljed trajnog dejstva temperature, gasova, pare, vlage ili padavina (dima, čađi, prašine i dr.) što ima za posljedicu postepeno nastajanje šteta;
15. za štete na stvarima koje su prouzrokovale zagađenje;
16. za ekološke štete izazvane nastupanjem više događaja koji imaju isto dejstvo (curenje, isparavanje i sl.), koje pri pojedinačnim slučajevima te vrste ne bi nastale, kao i postepenim ugrožavanjem čovjekove sredine;
17. za ekološke štete nastale u okviru odgovornosti koju je Osiguranik preuzeo ugovorom ili jednostranom izjavom volje, a koja je šira od one koja je propisana pravnim pravilima i normama;
18. kod pokrića ekoloških šteta isključene su štete usljed kazni koje odrede organi za zaštitu životne sredine;
19. kod pokrića ekoloških šteta isključene su štete do kojih bi došlo usljed toga što osiguranik nije održavao, mijenjao i popravljao uređaje za prečišćavanje otpadnih voda, i drugih otpadnih produkata niti se pridržavao drugih mjera predviđenih propisima o zaštiti životne sredine.

Član 3

- (1) Osiguranjem su obuhvaćeni osigurani slučajevi nastali na teritoriji Crne Gore i geografskim područjima Evrope.

I.4.	SUMA OSIGURANJA
------	-----------------

Član 4

- (1) Suma osiguranja se ugovara u fiksnom novčanom iznosu, predstavlja maksimalnu obavezu osiguravača po jednom osiguranom slučaju i ukupno za sve osigurane slučajeve nastale u godini osiguranja i iznosi **1.000.000,00** eur.
- (2) U okviru ovako ugovorene ukupne sume osiguranja ugovaraju se i podlimiti za:
1. odgovornost poslodavca prema zaposlenima, na iznos od 100.000,00 eur po štetnom događaju i ukupno za period osiguranja;
 2. odgovornost za čisto finansijske štete, na iznos od 100.000,00 eur po štetnom događaju i ukupno za period osiguranja;
 3. za ekološke štete, na iznos od 200.000,00 eur po štetnom događaju i ukupno za period osiguranja.
- (3) Ukupna godišnja suma osiguranja se umanjuje isplatom svake pojedinačne naknade. Nakon iscrpljenja ukupne godišnje sume osiguranja, osiguranje prestaje da važi.

I.5.	UČEŠĆE U ŠTETI-FRANŠIZA
------	-------------------------

Član 5

- (1) U svakom štetnom događaju – osiguranom slučaju, Osiguranik učestvuje sa iznosom ugovorenog učešća u šteti-franšize.
- (2) Ugovorena franšiza iznosi fiksno 2.000,00 eur I važi za sva pokrića definisana ovim uslovima za osiguranje odgovornosti.

I.6.	PRAVNA ZAŠTITA
------	----------------

Član 6

- (1) Obaveza osiguravača na pružanje pravne zaštite obuhvata:
1. ispitivanje odgovornosti osiguranika za nastalu štetu;
 2. vođenje spora u ime osiguranika ako oštećeni ostvaruje pravo na naknadu štete u parničnom postupku;
 3. davanje svih izjava u ime osiguranika koje smatra cjelishodnim za zadovoljenje ili odbranu od neosnovanog ili pretjeranog zahtjeva za naknadu štete.
- (2) Uz saglasnost i uz uputstvo osiguravača vođenje spora može se povjeriti osiguraniku, koji je u takvom slučaju dužan da se pridržava uputstva i naloga osiguravača u pogledu vođenja postupka u parnici.
- (3) Osiguravač može preuzeti vođenje parnice ili stupiti na mjesto osiguranika ili učestvovati u svojstvu umješaka.

- (4) Osiguravač je ovlašćen da odbije da vodi spor ili da prepusti vođenje spora osiguraniku ako ocijeni da nema mjesta za pružanje pravne zaštite s obzirom na odnos visine zahtjeva za naknadu štete i visine sume osiguranja.
- (5) U slučaju da osiguravač na ime naknade iz osiguranja isplati sumu osiguranja prije pokretanja spora, prestaje i njegova obaveza za pravnu zaštitu.

I.7.	NAKNADA TROŠKOVA POSTUPKA
------	---------------------------

Član 7

- (1) Osiguravač nadoknađuje sve troškove parničnog postupka ukoliko je sam vodio spor ili je dao saglasnost osiguraniku na vođenje spora, pa i onda kada zahtjev za naknadu štete nije bio osnovan.
- (2) Ako je parnica vođena bez znanja i saglasnosti osiguravača, osiguranjem su pokriveni troškovi spora samo u granicama sume osiguranja i to ako je spor osnovano vođen i ako su troškovi opravdani.
- (3) Osiguravač snosi troškove branioca u krivičnom postupku pokrenutom protiv osiguranika zbog događaja koji bi mogao imati za posljedicu postavljanje zahtjeva za naknadu iz osiguranja po osnovu odgovornosti pokrivena osiguranjem, i to samo izuzetno, ako je upoznat sa iskazom branioca i prihvatio da snosi troškove. Troškove krivičnog postupka, kao i troškove zastupanja oštećenog, osiguravač ne nadoknađuje.
- (4) Kada izvrši svoju obavezu isplatom sume osiguranja i odgovarajućeg dijela troškova osiguravač se oslobađa daljih davanja na ime naknade troškova po jednom osiguranom slučaju.

I.8.	PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE
------	----------------------------

Član 8

- (1) Na ugovor o osiguranju zaključen po ovim uslovima primenjuju se I odredbe Uslova za osiguranje opšte odgovornosti Osiguravača I/ili Uslova za osiguranje odgovornosti iz zagađenja životne sredine Osiguravača.
- (2) Ako postoji neslaganje nekih odredbi Uslova za osiguranje opšte odgovornosti osiguravača i/ili Uslova za osiguranje odgovornosti iz zagađenja životne sredine Osiguravača i nekih odredbi ovih uslova, na odnose iz ugovora o osiguranju primjenjivaće se odredbe ovih uslova.
- (3) Obim isključenja iz pokrića definisan ovim uslovima je maksimalni obim isključenja koje Osiguranik prihvata bez obzira na odredbe o isključenjima iz uslova osiguravača.